

Ur socialdepartementets budgetförslag 1966—1967

Översikt

I finansplanen till statsverkspropositionen uttalas att produktionsökningen under 1960-talet i Sverige varit mycket hög. Speciellt snabb var stegringen år 1964 då den uppgick till drygt 7 %. I början av år 1965 uppskattades emellertid den kommande ökningen under året till 4,5 % medan enligt senare beräkningar tillväxten 1965 sannolikt skulle komma att stanna vid 3,5 %.

Värdet av bruttonationalprodukten för år 1965 har upptagits till 107,3 miljarder kronor. En kraftig försämring av bytesbalansen med utlandet har dock skett under året. Det är nödvändigt med en utjämning. Härför erfordras en ökning av exporten och en minskning av importen. Dessutom kräves en dämpning av totalefterfrågans tillväxt. Under fortsatta exportbefrämjande åtgärder och restriktiva insatser för minskning av efterfrågan förutses en stegring för 1966 av nationalprodukten med omkring 4 %.

Den offentliga konsumtionen beräknas öka med drygt 5 % medan den privata begränsas till 2,5 %.

Uppgången av den genomsnittliga lönenivån beräknas med c:a 5 % och hushållens disponibla inkomster med 6—7 %.

Statsutgifterna förutses totalt för nästa budgetår belöpa sig till 29.085 miljoner kronor. Detta innebär en ökning med 2.155 miljoner.

Socialhuvudtitel

Till socialdepartementet hör den allmänna försäkringen som omfattar sjukförsäkring, folkpensionering och ATP. Hit hör också stödet till barnfamiljerna och de sociala vårdområdena, arbetarskyddet samt numera även hälso- och sjukvården m. m.

Utgifterna för verksamheten inom socialdepartementets område beräknas enligt det framlagda förslaget komma att öka med 574 miljoner kronor. *Härigenom kommer socialhuvudtiteln att omfatta 8.862 miljoner kronor.* Ökningen av departementets budget har belöpt sig till 50 % på tre budgetår.

Från den 1 juli 1966 kommer folkpensionerna att höjas med 170 kronor för ensam pensionär och med 260 kronor pr år för två pensionsberättigade makar.

De totala omkostnaderna för folkpensionering-
en inklusive kommunala bostadstillägg kommer att under nästa budgetår väsentligt överstiga 5 miljarder kronor. På tre år har dessa kostnader stigit med närmare 40 %.

Sjukförsäkringen kommer att utvidgas genom förslag i särskild proposition främst genom tillkomsten av tandvårdsförsäkringen och förhöjning av sjukpenningen.

Utbyggnaden av samhällets åtgärder för åldringsvården fortsätter.

Den organiserade barntillsynen kommer att få ökat statligt stöd genom särskild proposition.

Ett 50-tal nya tjänster skall inrättas vid ungdomsvårdsskolorna.

En fortsatt upprustning av nykterhetsvården föreslås.

Reformarbetet inom hälso- och sjukvården med utvidgad förebyggande hälsovård förutses. Bl. a. planeras en landsomfattande undersökning av kvinnor för tidig upptäckt av cancer i livmoderhalsen.

Anslag kommer att föreslås för inrättande av ett arbetsmedicinskt institut genom senare proposition.

Ökat anslag meddelas de handikappade främst ifråga om tekniska hjälpmedel.

Sammanställning av socialdepartementets driftbudget för år 1966—1967

DRIFTBUDGETEN

Femte huvudtiteln

	Anvisat 1965/66	Förslag 1966/67	Ökn. el. minskn.
A. Socialdepartementet ..	7,8	8,2	+ 0,4
B. Allmän försäkring m.m.	5 026,1	5 280,4	+ 254,3
C. Socialvård, nykterhetsvård m.m.	177,1	203,3	+ 26,2
D. Stöd åt barnfamiljer m.m.	1 876,4	1 917,6	+ 41,2
E. Arbetskydd	10,1	10,7	+ 0,6
F. Medicinalstyrelsen m.m.	85,3	93,5	+ 8,2
G. Mentalsjukvård m.m. .	558,8	779,2	+ 220,4
H. Universitetssjukhus m.m.	224,1	242,0	+ 17,9
I. Viss rehabiliteringsverksamhet	70,2	78,7	+ 8,5
J. Allmän hälsovård m.m.	61,1	69,4	+ 8,3
K. Internationell samverkan	5,2	5,2	—
L. Diverse	51,6	42,4	— 9,2
Summa för driftbudgeten	18 153,8	8 730,6	+ 576,8

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond	58,6	27,8	— 30,8
Statens utlåningsfonder ...	15,0	20,0	+ 5,0
Fonden för låneunderstöd ..	60,8	83,7	+ 22,9
Summa för kapitalbudgeten	134,4	131,5	— 2,9
Totalt för socialdepartem.	18 288,2	8 862,1	+ 573,9

¹ I sammanställningen har för 1965/66 frånräknats anslag för utbildning av sjukvårdspersonal samt för skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea, sammanlagt 12 milj. kr., vilka för nästa budgetår överförts till annan huvudtitel.

Avlöningar i socialdepartementet

1965—66	3.410.000
1966—67 (förslag)	3.529.000

Anslagsbeloppet fördelar sig med avlöning till departementchefen på 85.000 kronor, avlöningar till ordinarie tjänstemän 1.593.000. Avlöningar till övrig icke ordinarie personal 1.501.000 kronor. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft 350.000 kronor. I kommittéanslag begäres för nästkommande budgetår 4.100.000 kronor. Det

beräknas att utredningsverksamheten kommer att få oförändrad omfattning.

Till extra utgifter föreslås dessutom ett reservationsanslag på 275.000 kronor.

Allmän försäkring m.m.

Försäkringsdomstolens avlöningar

1965—66	885.000
1966—67 (förslag)	937.000

För att nedbringa väntetiderna vid försäkringsdomstolen vid överklagning av beslut har en sjunde tjänst som föredragande i domstolen inrättats från den 1 februari 1966.

Försäkringsrådets avlöningar

1965—66	803.000
1966—67 (förslag)	809.000

Försäkringsrådet har att följa yrkesskadeförsäkringens tillämpning och utveckling och utgör första besvärinstans i yrkesskadeärenden m.m. Rådet består av minst 7 ledamöter varav två representerar arbetsgivare och två arbetstagare.

Riksförsäkringsverkets avlöningar

1965—66	18.115.000
1966—67 (förslag)	17.557.000

Verket är centralmyndighet för socialförsäkringen. Verksstyrelsen består av generaldirektören, överdirektören och 5 särskilt förordnade ledamöter. Personalen uppgår till c:a 900 anställda.

Antalet till verket inkommande besvärärenden ökar kontinuerligt. Under föregående budgetår inkom 5.852 ärenden mot 4.720 året dessförinnan. Balansen oavgjorda ärenden har vuxit från 1.606 i juni 1964 till 2.050 motsvarande tid 1965. Dessutom har besvärärendena blivit avsevärt mer invecklade och svårbedömda än enligt den äldre lagstiftningen.

Folkpensioner

Den 1 juli 1965 skedde en höjning av folkpensionerna med 150 kronor för ensam och 230 kronor till två makar. Nu föreslås en motsvarande höjning från den 1 juli 1966 med 170 resp. 260 kronor. Härigenom blir folkpensionen efter den 1 juli

1966 4.415 kronor för ensam pensionär och 6.890 kronor för ett pensionärspär. Förslag om lagändring kommer att ske i särskild proposition. I avvaktan härpå begärs ett *förslagsanslag på 4,79 miljarder kronor.*

Som ersättning till postverket för pensionsutbetalningar anslås 7,7 milj. kronor.

Bidrag till sjukförsäkringen

För innevarande budgetår har anvisats ett *förslagsanslag av 430 miljoner kronor.* Sedermera kommer i särskild proposition att föreslås betydande höjning av sjukpenningförsäkringen från den 1 januari 1967. Reformen skall finansieras genom avgifter. Kostnaderna beräknas ändå öka automatiskt med 25 milj. kronor varför preliminärt begäres *455 miljoner kronor.*

Socialvård, nykterhetsvård m.m.

Socialstyrelsens avlöningar

1965—66	4.048.000
1966—67 (förslag)	4.281.000

Styrelsen är den centrala myndigheten inom socialvården. Dess verksamhetsområde omfattar i huvudsak barn- och ungdomsvård, social hemhjälp, stöd åt hjälpbehövande, åldringsvård och nykterhetsvård. Verket har 4 vårdbyråer och en lagbyrå; cirka 140 anställda.

Departementchefen nämner om socialstyrelseutredningen och MCA-utredningen, att remissbehandlingen över betänkandet pågår och att förutläggningar inte föreligger att genomföra någon omorganisation under nästkommande budgetår såsom utredningen föreslagit.

Anspråken på socialstyrelsen med hänsyn till de senaste årens ökade insatser på socialvårdens område har väsentligt stegrats. Vissa förstärkningar av styrelsens kapacitet har tidigare skett men måste även fullföljas för nästa budgetår i avvaktan på hur de stora utredningarna kommer att slutligen bedömas.

Socialvårdskonsulenternas avlöningar

1965—66	621.000
1966—67 (förslag)	684.000

Konsulenterna tillhandagår länsstyrelsen inom sina distrikt i frågor som rör socialhjälp och barnavård inom kommunerna. De skall också biträda socialstyrelsen med viss tillsynsverksamhet samt bistå socialnämnder och barnavårdsnämnder med råd och upplysningar. Organisatoriskt är konsulenterna underställda socialstyrelsen.

Bidrag till social hemhjälp

1965—66	50.000.000
1966—67 (förslag)	60.000.000

Bidrag från staten utgår med 35 % av kommuns nettokostnader för hemvårdarinnor, hjälpsamariter och därmed jämförlig personal som bistår åldringar, handikappade och barnfamiljer i hemmen. Även för kommunernas kostnader till enskild sammanslutning som bedriver social hjälpverksamhet utgår samma bidrag. Socialstyrelsen har begärt en ökning med 15.000.000 kronor av detta anslag. Bidraget har tillkommit för att verksamt stimulera kommunerna att öka verksamheten. Hjälpen har också kraftigt ökat under senaste åren. 1960 fick 55.000 åldringar hjälp av hemsamariter och 24.000 av hemvårdarinnor. 1964 hade samaritverksamheten utsträckts till 103.000 varvid samtidigt 26.000 åldringar fått hjälp av hemvårdarinnor. Antalet hemsamariter har ökat från 17.000 till 23.000 på två år. Antalet hemvårdarinnor är 3.400.

Trots den starka expansionen har departementchefen inskränkt anslagsökningen till 10 milj. kronor.

Ungdomsvårdsskolornas avlöningar

1965—66	19.498.000
1966—67 (förslag)	21.348.000

Dessa skolor bereder vård, fostran och utbildning åt barn och ungdomar som omhändertagits för

samhällsvård och inskrivits som elever vid skolorna. F. n. finns 25 ungdomsvårdsskolor varav 15 för manliga och 10 för kvinnliga elever. Antalet vårdplatser är c:a 1.060. Vid skolorna finns omkring 760 befattningshavare.

Det anmäles i anslagskraven att ett antal erfarna och dugande tillsyningsmän under de senaste åren övergått till andra vårdområden från skolorna. Man har därför föreslagit att 10 nya tjänster som övertillsyningsmän borde inrättas.

Departementchefen konstaterar att en ökad missanpassning bland barn och ungdom förefaller oroande och förtjänar skärpt uppmärksamhet av i första hand barnavårdsnämnderna men även av de statliga myndigheter som handhar frågor om barna- och ungdomsvård. Fylleriet har ökat kraftigt sedan lång tid tillbaka och rapporter tyder på missbruk av narkotika såsom ett allvarligt problem framförallt i storstäderna. Med hänsyn till tendensen mot lägre beläggning samt knappheten på kvalificerad vårdpersonal anser departementchefen att krav på ytterligare stora personalförstärkningar nog måste övervägas. En särskild undersökning, utöver andra som bedrivs, kommer att verkställas inom socialdepartementet. Socialstyrelsens anslagskrav har prutats ner med omkring 1,8 miljoner kronor på avlöningsstaten.

Avlöningar vid statens nykterhetsvårdsanstalter

1965—66	6.589.000
1966—67 (förslag)	7.229.000

Sammanlagt finns vid vårdanstalterna 467 platser. Under kommande budgetår beräknas vårdanstalten i Örebro med 46 platser för kvinnliga alkoholmissbrukare bli färdig. F. n. finns 270 anställda inom organisationen. Nedprutning av löneanslagen har skett i förhållande till ämbetsverkets krav med omkring 700.000 kronor. Även ifråga om anslaget till omkostnader och utrustning har väsentlig nedskrivning skett.

Utöver ett beräknat antal av 503 platser vid statliga vårdanstalter kommer att finnas 1.542

platser vid erkända vårdanstalter och 666 platser vid enskilda anstalter. Därutöver 647 platser i inackorderingshem. Beläggningen på de allmänna anstalterna har högst varit 1.970 och lägst 1.570 med växlingar under olika årstider etc. Någon ökning av antalet platser vid allmänna anstalter anser departementchefen icke behövlig. Däremot beräknas att de frivilliga vårdformerna ytterligare utbyggas och att därigenom ett minskat behov av platser inom den allmänna sektorn uppstår. Tidigare anslag till anordnande av erkända vårdanstalter på 2,7 miljoner har därför nedskrivits till ett förslagsanslag på 400.000 kronor.

Bidrag till driftskostnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare

1965—66	34.000.000
1966—67 (förslag)	38.700.000

Bidrag till erkända och enskilda vårdanstalter utgår med högst 22 kronor eller för anstalt med utgifter för särskilda vårdanordningar högst 23 kronor för dag och vårdplats och därutöver med högst 20 kronor för dag och vårdad person. Till inackorderingshem utgår ett belopp motsvarande högst 75 % av den styrkta nettokostnaden för hemmets drift. Socialstyrelsen hade begärt en anslagsökning på 7,6 miljoner kronor. Detta sammanhänger med att styrelsen föreslagit en ändring av bidragsbestämmelserna med höjning av statsbidraget per vårdplats till 15 resp. 25.000 kronor. Förslaget avvisas av departementchefen.

Bidrag till kommunala nykterhetsnämnder

1965—66	30.000.000
1966—67 (förslag)	38.000.000

Bidraget som utgår med 75 % av godkända kostnader har stigit under perioden 1958 till 1964 med 133 % och de kommunala kostnaderna totalt med 125 % under samma period.

Antalet personer som nykterhetsnämnderna årligen tagit befattning med har ungefär fördubblats

sedan 1954, räknat per 1.000 invånare. Utvecklingen är delvis beroende på det ökade alkoholmissbruket men även en följd av nykterhetsvårdslagens tillkomst 1955. Därigenom har tidigare och mera vidgade ingripanden kunnat ske. Inemot hälften av alla nykterhetsärenden i nämnderna består numera enbart av undersökningar som inte leder till ytterligare åtgärder enligt nykterhetsvårdslagen.

Alkoholmissbruket är mest omfattande och allvarligt i våra storstäder. Det kan beräknas att de tre största tillsammans svarar för 19 % av befolkningen i hela riket men för 39 % av de män som aktuellt vid undersökningen var föremål för öppen vård hos nykterhetsnämnderna. Trettiofyra procent av på vårdanstalter intagna missbrukare tillhörde storstadsklientelet. Sextiotre procent av kvinnorna i öppen vård bodde i storstad (Stockholm, Göteborg, Malmö).

Bidrag till länkrörelsen

1965—66	550.000
1966—67 (förslag)	600.000

Ansökningar om bidrag har inkommit till socialstyrelsen till ett sammanlagt belopp av 900.000 kronor.

Stöd åt barnfamiljer m.m.

Allmänna barnbidrag

1964—65	1.194.000.000
1965—66	1.537.000.000
1966—67 (förslag)	1.575.000.000

Allmänna barnbidragen utgår med 900 kronor per år och barn under 16 år. Kostnaderna bestrids helt av statens medel. Underlaget för anslagsberäkningen kommer från statistiska centralbyrån. Framräkningen måste här dock justeras med hänsyn till omfattningen av nettoinvandringen, som blivit betydligt större än enligt prognosen. Antalet barn under 16 år vid slutet av år 1966 beräknas nu till omkring 1.753.000.

I ersättning till postverket för utbetalning av de allmänna barnbidragen utgår ett anslag på 3,8 miljoner kronor.

Bostadsrabatter

1965—66	250.000.000
1966—67 (förslag)	235.000.000

Familjebostadsbidrag utgår till barnfamiljer under förutsättning att inkomsten inte överstiger vissa maximibelopp och att bostaden uppfyller standardkraven. Bidrag till pensionärer utgår till hyra för lägenhet som uthyrs av kommun eller genom kommuns medverkan.

Bidrag till anordnande och drift av barnstugor

I avvaktan på särskild proposition i ärendet efter förslag från familjebereidningen och enligt särskild departementspromemoria föreslås ett *förslagsanslag på 14 miljoner kronor i anordningsbidrag och 24 miljoner i driftbidrag* till barnstugor.

Medicinalstyrelsen m.m.

Medicinalstyrelsens avlöning

1965—66	7.211.000
1966—67 (förslag)	8.070.000

Styrelsen har högsta inseedet över den allmänna hälso- och sjukvården samt apoteksväsendet. Det utgör överstyrelse för statens mentalsjukhus och Vilhelmsro sjukhus samt arbetshemmet på Morgård för döva och arbetshemmet i Lund för blinda. Styrelsen är också chefsmyndighet för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier, statens rättsläkarstation, länsläkarväsendet samt de statliga provinsialläkarna. Medicinalstyrelsen har cirka 240 anställda. Styrelsen begärde en anslagsökning för nästa år på 1.200.000 kronor.

Medicinalstyrelsen har bl. a. föreslagit att en allmän hälsoundersökning för upptäckande av ti-

digt stadium av cancer uteri skall sättas igång över hela landet. Det är i första hand fråga om kvinnor i åldrarna 30—49 år. De skall undersökas vart 4:de år. Projektet måste genomföras successivt med en utbyggnad av landets cytologiska laboratorier. Början sker inom vissa områden år 1967. Departementchefen finner projektet angeläget och har förutsatt att huvudmännen för sjukvården är beredda att ta på sig kostnaderna för hälsoundersökningarna. Den centrala registreringen av undersöknings- och behandlingsresultaten bör omhändertas av medicinalstyrelsen. Medel har beräknats för anställning av lämplig personal att planera och förbereda arbetet.

Kungl. Maj:t har tidigare medgivit att styrelsen får en särskild konsult att biträda vid *inspektionen av sjuktransportväsendet*. Likaledes har tillstånd meddelats styrelsen att bedriva försöksverksamhet för insamling och bearbetning av rapporter om *läkemedelsbiverkningar*. Denna verksamhet beräknas pågå i två år och skall avse att få fram ett förslag till lämpligt rapporteringssystem.

Med hänvisning till den avslutade och under remissbehandling varande MCA-utredningen konstaterar statsrådet att någon förutsättning icke föreligger att kunna genomföra någon om- eller nyorganisation av styrelsen under budgetåret 1966—67.

Centralsjukvårdsberedningens (CSB) avlöningar

1965—66	1.522.000
1966—67 (förslag)	1.710.000

CSB är ett centralt organ för rationaliserings- och byggnadsplaneringsfrågor inom hälso- och sjukvården och handlägger vissa frågor om byggnadsplanering inom barna- och åldersvården. Beredningen har 30 anställda och styrelsen för den föreslår att anslaget borde ökas med 1.175.000 kronor.

Departementchefen hänvisar även här till den ingående behandlingen av CSB:s framtida organisation och utbyggnad som lämnas i MCA-utred-

ningen. Dessa förslag kan dock inte komma i betraktande till budgetbehandlingen för kommande år. CSB-styrelsens omfattande förslag till personalutökning och motsvarande anslag för nästa budgetår har därför icke kunnat godtagas. Anslagsökningen har begränsats till 108.000 kronor samt ett tillägg av 80.000 för löneomräkning.

SJURA:s kostnader

1965—66	1.800.000
1966—67 (förslag)	1.800.000

Rådet för sjukhusdriftens rationalisering föreslår att 6 milj. kronor skall ställas till förfogande.

Inom rådet arbetar nio expertgrupper vilkas kostnader för nästa budgetår av rådet beräknats till drygt 4,6 miljoner kronor.

Anslagskraven från SJURA har föranlett svenska landstingsförbundet att i ett yttrande konstatera att den personalkrävande vård- och behandlingsfunktionen icke i tillräcklig grad bearbetats av rådet. Förbundet avser att närmare gå in på SJURA:s framtida uppgifter i remissyttrande rörande MCA-utredningen.

Departementchefen har funnit att anslagen skall begränsas till det som tidigare givits varigenom rådet har att begränsa sin verksamhet.

Statens institut för folkhälsan, avlöningar
Statliga utredningar har sedan slutet av 1961 förekommit som gör att institutets framtida verksamhet är i stöpsleven. *Yrkesmedicinska utredningen* (SOU 1963:46) gällde frågan om vård- och konsultationsbehov beträffande sjukdomar av yrkesmedicinsk karaktär och behovet av yrkesmedicinska sjukhusenheter. Efter ny utredning avlämnades den 30 december 1964 ett betänkande med förslag om ett *institut för arbetshygien och arbetsfysiologi* i Stockholm (SOU 1965:24).

Genom beslut den 26 mars 1965 har en särskild tillfällig nämnd, *arbetsmedicinska nämnden*, skapats med uppgift att närmare planera för ett arbetsmedicinskt institut i statlig regi. Förutsätt-

ningen har härvid varit att yrkeshygieniska avdelningen vid folkhälsoinstitutet skall anslutas till den nya institutionen. Denna beräknas kunna påbörja sin verksamhet redan den 1 juli 1966. Särskild proposition kommer att avges rörande arbetsmedicinska institutet. Avlöningar för närmaste budgetår föreslås med kronor 2,7 miljoner. Folkhälsoinstitutets lönestat på tidigare 6.142.000 kronor föreslås nedsatt till 4,8 miljoner.

Om luftföroreningar

Till utredningar har föregående år anvisats 360.000 kronor. Till statens luftvårdsnämnd föreslås ett anslag för nästkommande år på 940.000 kronor.

Riksdagen fattade principbeslut föregående år om en gemensam organisation för naturvård, vattenvård och luftvård. Denna organisation träder i funktion den 1 juli 1967. I departementet har anslaget begränsats till en halv miljon.

Bidrag till provinsialläkarväsendet

1965—66	27.000.000
1966—67 (förslag)	27.000.000

Anslaget avser att täcka de kostnader som åvilar staten i bidrag till landstingen för avlöning av provinsialläkare. Anslaget utgår för det antal tjänster i landstingets tjänst som Kungl. Maj:t fastställt. För nästa budgetår beräknar medicinalstyrelsen bidrag till 685 provinsialläkartjänster.

Mentalsjukvård m.m.

Riksdagen beslöt 1963 att landstingen principiellt skulle övertaga huvudmannaskapet för den tidigare av staten bedrivna mentalsjukvården. Detta skulle ske från den 1 januari 1967. Förhandlingarna om övertagandet pågick ännu medan budgetförslagen ifråga om statens andel utarbetades. Se-

dermera har överenskommelse träffats. Anslag till den statliga mentalsjukvården beräknas alltså endast för första hälften av budgetåret. Senare hälften gäller preliminära belopp som statsbidrag till landstingens mentalsjukvård.

Bidragen till landstingen har uppskattats till 360 miljoner kronor. Principiellt samma överenskommelse föreslås bli träffad även med de fria städerna.

I avbidan på särskild proposition föreslås i anslag för avlöningar budgetåret 1966—67 174 miljoner till avlöningar vid statens mentalsjukhus. Likaledes föreslås i avvaktan på särskild proposition ett bidrag till landstingens mentalsjukvård för nästa budgetår med preliminärt 360 miljoner kronor.

Till *utrustning av nya mentalsjukhus* föreslås ett belopp på 3,8 miljoner.

Då tidigare bidrag till *anordnande av psykiatriska kliniker vid lasarett* icke uttagits har anslaget minskat med 100.000 till 400.000 kronor. Som *statsbidrag till driften vid de psykiatriska kliniker*na föreslås oförändrat 1 miljon kronor. Bidraget beräknas utgå till 1.016 vårdplatser år 1966. Ett-hundresjuttio tre vårdplantser är under uppförande.

I bidrag till *anordnande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna* anslås 6 miljoner kronor och till *driften vid särskolorna* 20,3 miljoner samt som bidrag till *driften av vårdanstalterna* 12,5 miljoner kronor. Som Statsbidrag till driften av *epileptikeranstalterna* har till landsting, förening eller stiftelse enligt särskilda regler utgått statsbidrag på 2 miljoner kronor. Detta höjes till 2,2 miljoner.

Universitetssjukhusen

Karolinska sjukhusets avlöningar

1965—66	79.645.000
1966—67 (förslag)	79.890.000

Den kliniska utbildningen för medicine kandidater är f. n. dimensionerad för ett intag av 80 studerande per år. Sjukhuset är regionsjukhus för

Stockholmsregionen och skall svara för viss sjukvård inom storstockholmsområdet.

Sjukhuset har f. n. 1 925 vårdplatser varav staten enligt avtal disponerar 666 och länet 366. Vid sjukhuset finnes totalt 3.000 anställda. Sjukhuset har 325 läkare.

Sjukhusets direktion har i sina petita begärt en anslagsökning på nära 5 miljoner kronor.

Med ändring av direktionens personalförteckning medges av departementchefen endast 34 nya tjänster, därav 4 läkartjänster vid Karolinska sjukhuset.

Omkostnadsanslaget höjes från 19,2 miljoner till 23,6 miljoner. Detta innebär en prutning av direktionens petita med omkring 5,5 miljoner kronor.

Serafimerlasarettets avlöningar

1965—66	16.360.000
1966—67 (förslag)	15.945.000

Lasarettets fastighet har redan 1948 försålts till Stockholms stad. Staden övertar dock inte driften av lasarettet förrän den 1 juli 1968. Läkarutbildningen vid lasarettet skall senast 1976 överflyttas till S:t Görans sjukhus. Den upprustning som nu vidtagits med lasarettet skall vara slutförd den 1 juli 1967. Vid denna tid skall det finnas cirka 330 vårdplatser. Sjukhuset har 580 anställda. Tjugufyra nya tjänster beviljas för nästa budgetår, därav en läkartjänst. På grund av läkarbristen har medicinalstyrelsen såväl beträffande detta som andra undervisningssjukhus måst inskränka nyinrättade läkartjänster till minsta möjliga antal.

Akademiska sjukhuset i Uppsala, avlöningar till läkare

1965—66	8.250.000
1966—67 (förslag)	9.150.000

Sjukhuset ägs av staten men drivs i nära samarbete med landstinget.

Direktionen hade föreslagit en anslagsökning på drygt 1,5 miljon.

I departementchefens förslag medges 9 nya läkartjänster vid sjukhuset, innebärande en anslagsökning på sammanlagt 305.000 kronor. Därjämte omkring 600.000 kronor för löneomräkning.

Till driftbidrag vid Akademiska sjukhuset anslås 7 milj. kronor.

Bidrag till lasarettet i Lund

1965—66	29.000.000
1966—67 (förslag)	30.000.000

Lasarettsdirektionen har beräknat *vårdkostnaden* för år 1966 till 185,37 kronor. För barnpsykiatriska klinikerna tillkommer dessutom 20 %.

Som bidrag till *Malmö allmänna sjukhus* anvisas 10 milj. kronor för utbyggnad, utrustning och drift. *Vårdkostnaden* beräknas till kr. 159:30.

Bidrag till vissa sjukhus i Göteborg

1965—66	19.000.000
1966—67 (förslag)	24.000.000

Antalet platser för propedeutisk och klinisk utbildning av läkare i Göteborg kommer att från läsåret 1967—68 ökas från 115 till 160 platser årligen.

Till *lasarettet i Umeå* föreslås i *bidrag kronor* 9,6 miljoner liksom föregående år.

I bidrag till driften av *barnavdelningar vid lasarett* anslås liksom tidigare 1,5 miljoner och till driften av *tuberkulossjukvårdsanstalter* 1,4 miljoner (tidigare 1,6 miljoner), till driften av *epidemi-vårdanstalter* 200.000, till *driften av sjukhem för långvarigt kroppssjuka* 5,6 miljoner.

Viss rehabiliteringsverksamhet

Statens arbetsklinik

1965—66	780.000
1966—67 (förslag)	850.000

Till *invaliditetsförebyggande verksamhet* föreslås anslag att disponeras av riksförsäkringsverket på 24,1 miljoner kronor (tidigare 22,6 miljoner).

Som bidrag till proteser, rullstolar, stödjebandage, elektriska apparater m. m. för handikappade föreslås ett anslag på 28 miljoner kronor vilket innebär en uppskrivning med 3 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Som bidrag till hörapparater anslås 7 miljoner kronor.

Svenska centralkommittén för rehabilitering (SVCR) får i statsbidrag 375.000 kronor och de handikappades riksförbund (DHR) 800.000 kronor (begärt 1,5 milj. kronor).

De blindas förening erhåller 1,4 miljoner och hörselfrämjandet 415.000.

Bidrag till vanföroanstalter

1965—66	10.000.000
1966—67 (förslag)	12.600.000

Vid de fyra anstalterna i Stockholm, Göteborg, Hälsingborg och Härnösand bedrivs skolundervisning och yrkesutbildning av rörelsehindrade yngre och äldre elever. Högstadiets fackskola och gymnasieutbildning bedrivs dessutom i Härnösand och vid Norrbackainstitutet.

Statsbidrag till Eugéniahemmet

höjes från 2,7 till 3,2 miljoner kronor. Medlen avser att för nästa budgetår täcka driftunderskottet för innevarande år. Även personalförstärkningar krävs.

Allmän hälsovård

Bidrag till distriktssköterskornas avlöningar

1965—66	19.800.000
1966—67 (förslag)	20.600.000

Bidraget skall svara mot hälften av årslönen till landstingskommun för avlöning till distriktssköterska med föreskriven kompetens.

Den 31 december 1964 fanns det 1.797 distriktssköterskor. Under år 1965 har 111 sjuksköterskor avslutat sin utbildning till distriktsskö-

terskor. Motsvarande antal för detta år räknas till 120.

Enligt kungörelse från 1935 ankommer det på medicinalstyrelsen att godkänna planer för distriktssjukvården. Styrelsen föreslår emellertid nu att bestämmelserna skall ersättas med en föreskrift att styrelsen endast beslutar om antalet tjänster för varje landstingskommun. Detta innebär att det blir vederbörande huvudmän som framdeles kommer att bestämma om distriktsindelningen och stationsorterna. Medicinalstyrelsen förutsätter dock att huvudmännen härvid avger fullständiga planer för hälso- och sjukvården inom respektive område. Departementchefen har intet att erinra mot medicinalstyrelsens förslag.

Statsbidrag till *distriktsbarnmorskor* 3,6 miljoner, till avlöningar inom förebyggande *mödr- och barnavård* 10,2 miljoner och till *abortförebyggande åtgärder* 490.000 kronor. 1965 års abortkommitté utreder f. n. denna fråga.

Allmän hälsokontroll

1965—66	1.000.000
1966—67 (förslag)	800.000

Anslaget gäller allmänna skärmbildsundersökningar samt försöksverksamheten i Värmlands län. De förstnämnda undersökningarna bedrivs till kostnader som betalas med hälften av staten och hälften av vederbörande huvudman.

Det har ännu inte varit möjligt för medicinalstyrelsen att som man hoppats ge besked om resultatet av Värmlandsundersökningen. För fortsatta försök har en del av Gävleborgs läns inkopplats. Det beräknas att denna del av undersökningen skall fortsätta under nästa budgetår.

Departementschefen beräknar för de fortsatta skärmbildsundersökningarna under nästa år med hjälp av femton patruller 650.000 kronor.

Medicinalstyrelsen hade begärt 400.000 kronor till förnyad hälsokontroll av vissa fall inom materialet. Denna summa har nedprutats till 150.000 kronor.

Åtgärder mot könssjukdomar

1965—66	2.800.000
1966—67 (förslag)	3.200.000

Medicinalstyrelsen som begärt 3.3 miljoner kronor betonar att frekvensen av könssjukdomar, särskilt gonorrhoe fortsätter att öka samt att detta gäller allt yngre åldrar. Departementschefen konstaterar samma sak och framhåller att kampen mot de veneriska sjukdomarna är angelägen.

Hälsovårdsupplysning

Medicinalstyrelsen anger att upplysningen bör avse förebyggande av sjukdomar och olycksfall i allmänhet, förebyggande av särskilda sjukdomar samt allmän hygienisk upplysningsverksamhet. Dessutom bör information om centrala medicinska myndigheter och deras verksamhet förbättras. Styrelsen hade begärt ett ökat anslag med 0,3 milj. att lägga till tidigare 0,9 milj.

Departementschefen vill dock avvakta närmare erfarenheter av verksamheten under innevarande budgetår och anser sig kunna begränsa anslaget till 0,8 milj. kronor.

Till *folktandvården* anslås 11,6 milj. liksom föregående år.

Den 1 juli 1965 fanns 30 centraltandpolikliniker, 40 polikliniker för tandreglering och 846 av 892 inrättade distrikts-, annex- och anstaltspolikliniker i verksamhet. Inom folktandvården tjänstgörande tandläkare var 1956. Dessutom 64 tim- och arvodes anställda tandläkare. 386 tandläkartjänster saknade innehavare eller vakansvikarier.

Nordiska hälsovårdshögskolan

För innevarande budgetår finnes inget särskilt anslag uppfört på riksstaten. Vid hälsovårdshögskolan anordnas kurser främst för ämbetsläkare och ingenjörer verksamma inom den allmänna hälsovården. Enligt avtal mellan de nordiska länderna bestrids utgifterna under löpande budgetår förskottsvis av Sverige. Efter årets slut betalar övriga stater sina andelar alltefter det antal platser respektive land tagit i anspråk vid högskolan.

Kostnaderna för innevarande budgetår beräknas till 560.000 kronor. Styrelsen för högskolan har föreslagit en höjning av vissa stipendier till kursdeltagarna. Detta har departementschefen avböjt

varför endast en ökning på 4.000 kronor medgivits.

Till *internationellt socialpolitiskt samarbete* som främst gäller Sveriges deltagande i internationella arbetsorganisationen föreslås samma belopp som tidigare eller 1,9 milj.

Som *bidrag till världshälsovårdsorganisationen* anslås 2.725.000, vilket innebär en minskning med nära 600.000 kronor, huvudsakligen beroende på att hälsovårdshögskolans kostnader förut löpt på detta anslag.

Ett litet belopp till *resestipendier* åt befattningshavare verksamma inom allmän hälso- och sjukvård och *resebidrag* för deltagande i internationella medicinska kongresser m. m. har under senare år varit 60.000 kronor. Någon förändring har inte skett, beloppet är fortfarande detsamma. Så är också fallet med ett anslag på 140.000 kronor till anordnande av internationella kongresser i Sverige. För år 1965 har bidrag utgetts till fyra kongresser.

Lån till byggande av sjukhem

Som en viktig stimulerande åtgärd för utbyggnad av långtidssjukvården beslöt 1964 riksdagen om statligt lånestöd till huvudmännen. Avsikten var att åstadkomma en snabb ökning av vårdplatserna inom denna vårdform. Lånebeloppet är 30.000 kronor för varje vårdplats som utgör ett verkligt tillskott till förutvarande. Man räknade med att 5.000 nya sjukhemsplatser skulle börja byggas före utgången av 1966. Sedermera har sjukvårdshuvudmännen uppgivit i medicinalstyrelsen att 11.500 vårdplatser kan beräknas inom ramen för den statliga långivningen. Detta skulle motsvara ett sammanlagt lånebehov på cirka 350 milj. kronor.

För att minska tidsnöd som uppstått med planering och projektering m. m. samt därtill kontrollera utbyggnadstakten med hänsyn till personalbrist o. dyl. har departementschefen föreslagit att *långivningen bör avse totalt 11.500 vårdplatser* och att utbyggnaden av dessa bör slås ut på tre följande budgetår. Hittills har anslagits 100 milj. kronor till 4.000 vårdplatser. Nu föreslås ytterligare för nästa budgetår ett investeringsanslag på 70 milj.